
Kap. VIII

Busstrafiken å Norra Östergötlands och Mellersta Östergötlands Järnvägar

S om tidigare omnämnts, hade år 1925 beslut fattats om inrättande av biltrafik för såväl person- som godsbefordran å N. Ö. J., och i mars månad 1926 öppnades trafik för dylik befordran på sträckorna *Resta—Hidingsta* och *Ökna—Hidingsta*, samt i april månad samma år jämväl å sträckan *Sköllersta—Ekenäs*. I augusti månad 1926 öppnades trafik å sträckan *Ljusfors—Boberg*, vilken trafik i juli månad 1927 utsträcktes till *Tolskepp*. Genom inrättande av bussförbindelse *Örebro—Hidingsta* i maj 1929, huvudsakligen avsedd för industriarbetare i Örebro, kunde ett tågpar indragas på samma sträcka. Under år 1934 inköptes busslinjen *Regna—Grytgöl—Hällestad—Finspong*, men på grund av den ringa trafiken å sträckan *Regna—Grytgöl* inställdes trafiken på denna del. Under år 1935 utökades trafiken med en linje *Hjortekvarn—Boo kyrka*. År 1937 utsträcktes trafiken å linjen *Grytgöl—Finspong* med sträckan *Grytgöl—Ljusfallshammar—Skönnarbo*. Samma år erhöles tillstånd och öppnades trafik på hela sträckan *Örebro—Hjortekvarn* över *Sköllersta* och *Pålsboda* i anslutning till den redan förut bedrivna trafiken å linjen *Örebro—Hidingsta*. Under år 1939 erhöles tillstånd till trafik å hela sträckan *Finspong—Norrköping* över *Vånga—Skärblacka—Kimstad*, men på grund av kriget fick endast sträckan *Finspong—Skärblacka* trafikeras. Grytgölslinjen utökades att omfatta sträckan *Tallberga—Borggård—Skräddartorp—Tallberga*. Efter förda förhandlingar med

A.-B. Ljusforstrafiken övertogs den 1 januari 1940 trafiken å detta bolags linje *Norrköping—Borg—Kullerstad—Ljusfors*.

I och med inköpet av sistnämnda linje har järnvägsbolaget rätt till trafik utefter hela järnvägslinjen, med undantag för den 13 kilometer långa sträckan Hjortkvarn—Skönnarbo. Linjernas totala längd uppgår till 191 km, varav i Örebro län 79 och i Östergötlands län 112 km.

Under nu rådande förhållanden har trafiken måst nedskäras på en del linjer. De olika linjernas längd samt trafikens omfattning efter påbjudna inskränkningar framgår av nedastående tabell.

L i n j e	Örebro län		Östergötlands län	
	Bevil- jad km	Trafi- keras km	Bevil- jad km	Trafi- keras km
<i>N. Ö. J.</i>				
Örebro—Hidingsta—Sköllersta—Pålsboda—Hjortkvarn	59			
Hidingsta—Ökna	4			
Sköllersta—Ekenäs	11			
Hjortkvarn—Boo kyrka	5			
Skönnarbo—Ljusfallshammar—Grytgöl—Hällestad—Finspong			35	26
Tallberga—Borggård—Skräddartorp—Tallberga ..			6	
Vånga—Fridkulla			24	4
Vånga—Fridkula			10	10
Ljusfors—Borgs kyrka—Norrköping			22	22
Kullerstad—Kimstad—Borgs kyrka			15	
	79		112	62

För denna trafik äger bolaget sammanlagt 8 st. omnibussar för 313 passagerare. På de första linjerna upprätthölls trafiken med kombinerade personomnibussar och lastbilar, vilka monterade som omnibussar rymde 14 passagerare. I och med öppnandet av trafiken å linjen Örebro—Hidingsta, inköptes en omnibuss för 30 passagerare. Därefter ha endast inköpts moderna omnibussar, och de nu i trafik varande ha plats för från högst 50 till lägst 25 resande.

För att skydda järnvägens trafikområden ha på vissa platser stationerats lastbilar, vilkas huvudsakliga uppgift är att till och från järnvägsstation transportera gods. Sådan trafik bedrivs sedan 1925 med 1 bil i Prästköp. I Sköllersta

stationerades 1 bil 1926, men denna överfördes 1941 till Hjortkvarn, där förut 1 bil varit placerad sedan 1934. Trafiken i Hjortkvarn upprätthålles således nu med 2 lastbilar. Under år 1940 öppnades trafik för 2 bilar i Grytgöl, och slutligen erhöles under år 1941 tillstånd till trafik för 1 bil i Skönnarbo, men detta tillstånd får för närvarande icke begagnas.

Sammanlagt finnas sålunda för denna trafik 5 st. lastbilar med en lastkapacitet av 14,15 ton.

Första trafiken för person- och godsbefordran i egen regi å M. Ö. J. öppnades 1936 på sträckan *Ljungsbro—Gullberg*. För att komplettera järnvägstrafiken på linjen *Ringstorp—Linköping* bedrives sedan år 1937 busstrafik även på denna sträcka. Under år 1941 erhöles tillstånd till trafik på linjerna *Skänninge—Väderstad*, *Skänninge—Älgsjö—Bjälbo* och *Älgsjö—Orlunda*. Dessa linjers sammanlagda längd uppgår till 57 km.

Under nu rådande förhållanden har trafiken måst nedskäras på en del linjer. De olika linjernas längd samt trafikens omfattning efter påbjudna inskränkningar framgår av nedastående tabell.

L i n j e	Östergötlands län	
	Beviljad km	Trafikeras km
<i>M. Ö. J.</i>		
Ringstorp—Linköping	26	
Ljungsbro—Gullberg	6	
Skänninge—Bjälbo—Väderstad	15	15
Skänninge—Älgsjö—Bjälbo	10	10
	57	25

För denna trafik äger bolaget sammanlagt 5 omnibussar för 174 passagerare.

Tillsammans med Gränna stad och Jönköping—Gripenbergs järnväg startade M. Ö. J. redan år 1921 A/B Vätterstrandens Biltrafik, som trafikerade busslinjen Ödeshög—Gränna—Brötjemark. Insatskapitalet var 5 000:— kronor. Förut hade Gränna stad icke haft någon busslinje, varför tillkomsten härav betydde mycket. Senare tillkom en ny busslinje Gränna—Jönköping, och sedermera sammanslogos de båda företagen till Trafikaktiebolaget Jönköping—Gränna—Ödeshög, som numera driver busstrafik även på linjen Jönköping—Tranås.

Under år 1929 bildades Mellersta Östergötlands Trafik A.-B., vilket helt äges av järnvägsbolaget. Tillstånd till trafik innehaves för sträckorna Tjällmo—Borensberg—Motala, Motala—Vadstena—Ödeshög och Motala—Västra Stenby—Vadstena, av vilka linjer Vadstena—Ödeshög f. n. icke trafikeras.

Trafik med lastbilar bedrives för närvarande endast i Gullberg för transport av gods mellan Ljungsbro och Gullberg. För denna trafik äro 3 st. lastbilar insatta, vilka tillsammans ha en lastkapacitet av 7,45 ton. Tillstånd till trafik finnes sedan 1936 för en bil i Askeby och en i Gullberg och sedan 1938 för en bil i Hästholmen.